

216. καὶ ἔτι γε νῦν σύνοιδ' ἑμαυτῶ ὅτι εἰ ἐθέλομι παρέχειν τὰ ὦτα, οὐκ ἂν καρτερήσαιμι ἀλλὰ ταῦτ' ἂν πάσχοιμι. ἀναγκάζει γάρ με ὁμολογεῖν ὅτι πολλοῦ ἐνδεῆς ὢν αὐτὸς ἔτι ἑμαυτοῦ μὲν ἀμελῶ, τὰ δ' Ἀθηναίων πράττω. βία οὖν ὥσπερ ἀπὸ τῶν Σειρήνων ἐπισχόμενος τὰ ὦτα οἴχομαι φεύγων, ἵνα μὴ αὐτοῦ καθήμενος παρὰ τούτῳ καταγηράσω. πέπονθα δὲ (b) πρὸς τοῦτον μόνον ἀνθρώπων, ὃ οὐκ ἂν τις οἴοιτο ἐν ἐμοὶ ἐνεῖναι, τὸ αἰσχύνεσθαι ὄντιν οὖν· ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον αἰσχύνομαι. σύνοιδα γὰρ ἑμαυτῶ ἀντιλέγειν μὲν οὐ δυναμένῳ ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ἅ οὗτος κελεύει, ἐπειδὴν δὲ ἀπέλθω, ἡττημένῳ τῆς τιμῆς τῆς ὑπὸ τῶν πολλῶν. δραπετεύω οὖν αὐτὸν καὶ φεύγω, καὶ ὅταν ἴδω, αἰσχύνομαι τὰ ὁμολογημένα. (c) καὶ πολλάκις μὲν ἡδέως ἂν ἴδοιμι αὐτὸν μὴ ὄντα ἐν ἀνθρώποις· εἰ δ' αὖ τοῦτο γένοιτο, εὖ οἶδα ὅτι πολὺ μείζον ἂν ἀχθοίμην, ὥστε οὐκ ἔχω ὅτι χρήσωμαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ. Καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιαῦτα πεπόνθασιν ὑπὸ τοῦδε τοῦ σατύρου· ἄλλα δὲ ἐμοῦ ἀκούσατε ὡς ὁμοίος τ' ἐστὶν οἷς ἐγὼ ἦκασα αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν ὡς θαυμασίαν ἔχει. εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν (d) τοῦτον γινώσκει· ἀλλὰ ἐγὼ δηλώσω, ἐπέιπερ ἠρξάμην. ὁρᾶτε γὰρ ὅτι Σωκράτης ἐρωτικῶς διάκειται τῶν καλῶν καὶ ἀεὶ περὶ τούτους ἐστὶ καὶ ἐκπέπληκται, καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα καὶ οὐδὲν οἶδεν. ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ τοῦτο οὐ σιληνῶδες; σφόδρα γε.

Ακόμη και τώρα ξέρω τόσο καλά τον εαυτό μου που, αν ήθελα να προσέξω τα λεγόμενα σου, δεν θα άντεχα και θα πάθαινα τα ίδια. Γιατί με εξαναγκάζει να παραδέχομαι ὅτι, παρόλο που ἔχω πολλές εγγενεῖς αδυναμίες, από τη μια δεν δίνω δεκάρα για τα προσωπικά μου ζητήματα και, από την ἄλλη, καταπιάνομαι με ὅσα αφορούν τους Αθηναίους. Με δυσκολία, λοιπόν, φεύγω γρήγορα από κοντά του, βουλώνοντας τα αυτιά μου, ὅπως ακριβῶς αν εἶχα να κάνω με τις Σειρήνες, για να μην γεράσω καθισμένος κοντά του. Επιπλέον ἀπέναντι σ' αὐτόν τον ἄνθρωπο ἔχω πάθει αὐτό που κανένας δεν θα πίστευε να μου τύχει, το να σέβομαι δηλαδή και να ντρέπομαι κάποιον. Εγώ, λοιπόν, μόνο ἀπέναντι σ' αὐτόν νιώθω ντροπή και σεβασμό.

Ξέρω καλά τον εαυτό μου που δεν μπορεί να φέρει αντιρρήσεις στο ὅτι πρέπει να εκτελέσω αὐτά που εκείνος προτρέπει αφενός και από την ἄλλη, μόλις φύγω από κοντά του ξέρω ὅτι με κατακυριεύει η φιλοδοξία της δημόσιας προβολῆς και αναγνώρισης. Φεύγω κρυφά προσπαθώντας να μην με πάρει εἶδηση κι, αν τύχει και τον δω, ντρέπομαι για εκείνα που εἶχαμε συμφωνήσει και παραδεχτεί· και μάλιστα πολλές φορές με ιδιαίτερη ευχαρίστηση θα ἔβλεπα αὐτόν να μη βρίσκεται ανάμεσα στους ανθρώπους και, αν αὐτό πάλι γίνει , ξέρω πως θα στενοχωριόμουν ἀκόμη πιο πολύ, και ἔτσι δεν ξέρω τι να κάνω μ' αὐτό τον ἄνθρωπο·

Και από τις μαγικές μελωδίες του αυλού αὐτοῦ ἐδῶ του σάτυρου τέτοια ἐγὼ παθήματα ἔπαθα, ἀλλά και ἄλλοι πολλοί. Από μένα ὁμως ἀκούσατε ἄλλα, ὅτι δηλαδή μοιάζει με εκείνους που τον παρομοίασα και ἔχει δυνάμεις και δυνατότητες σε μέγιστο βαθμό. Ἐχετε ,φαντάζομαι, ἐπίγνωση πως κανένας σας δεν τον ξέρει τόσο καλά ὅσο ἐγώ. Εγώ, λοιπόν, αφοῦ ἄρχισα, θα σας πληροφορήσω. Βλέπετε ὅτι ο Σωκράτης ἔχει ἐρωτική σχέση με τους ὁμορφους και ἠθικούς και πάντα γύρω απ' αὐτούς περιφέρεται και γοητεύεται από τη μια, και από την ἄλλη ἀγνοεῖ τα πάντα και δεν ἔχει ἰδέα για τίποτα. Αλλά μήπως και στην ἐμφάνιση δεν εἶναι ὁμοιος τον Σειληνό; φτυστός θα ἔλεγα.

τοῦτο γὰρ οὗτος ἔξωθεν περιβέβληται, ὥσπερ ὁ γεγλυμμένος σιληνός· ἔνδοθεν δὲ ἀνοιχθεὶς πόσης οἶεσθε γέμει, ὦ ἄνδρες συμπόται, σωφροσύνης; ἴστε ὅτι οὔτε εἴ τις καλὸς ἐστὶ μέλει αὐτῷ οὐδέν, ἀλλὰ καταφρονεῖ τοσοῦτον (ε) ὅσον οὐδ' ἂν εἷς οἰηθείη, οὔτ' εἴ τις πλούσιος, οὔτ' εἰ ἄλλην τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων· ἡγεῖται δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα οὐδενὸς ἄξια καὶ ἡμᾶς οὐδέν εἶναι—λέγω ὑμῖν— εἰρωνευόμενος δὲ καὶ παίζων πάντα τὸν βίον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διατελεῖ. σπουδάσαντος δὲ αὐτοῦ καὶ ἀνοιχθέντος οὐκ οἶδα εἴ τις ἐώρακεν τὰ ἐντὸς ἀγάλματα· ἀλλ' ἐγὼ ἤδη ποτ' εἶδον, καὶ μοι ἔδοξεν οὕτω θεῖα καὶ χρυσᾶ εἶναι καὶ πάγκαλα καὶ θαυμαστά, ὥστε ποιητέον εἶναι ἔμβραχυ ὅτι κελεύοι Σωκράτης.

Αυτή την εξωτερική μόνο ομοιότητα την φέρει και τον διακρίνει, όπως ακριβώς ο Σειληνός που έχει κατασκευαστεί από γλύπτη. Αν όμως τον ανοίξουμε με πόση σωφροσύνη, φίλοι συμποσιαστές, νομίζετε πως θα είναι γεμάτο το εσωτερικό του; Ξέρετε πως δεν τον απασχολεί καθόλου, αλλά απεναντίας περιφρονεί τόσο, όσο ούτε να φανταστεί μπορεί κάποιος, αν είναι κάποιος όμορφος ή πλούσιος ή εν πάση περιπτώσει απολαμβάνει κάποια αναγνώριση από το κοινωνικό σύνολο που τον θεωρεί ευτυχισμένο ή τυχερό για κάποιο πράγμα·

Όλα αυτά τα αποκτήματα αυτός θεωρεί ότι δεν έχουν κάποια αξία και ότι εμείς δεν είμαστε τίποτε, και -σας διαβεβαιώνω - περνά όλη του τη ζωή προσποιούμενος άγνοια και κάνοντας παιχνίδια με τους ανθρώπους. Δεν ξέρω αν κάποιος άλλος, αφού τον μελέτησε και τον άνοιξε, είδε τις εικόνες μέσα του, αλλά εγώ κάποια μέρα τις είδα και μου φάνηκαν τόσο θεϊκές, τόσο χρυσές και πανέμορφες και αξιοθαύμαστες, ώστε εν ολίγοις πρέπει να κάνω ό,τι ο Σωκράτης προστάζει.